

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1158/01
Zo dňa: 03.02.2015

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 6
Počet príloh: 0

PROTOKOL

o výsledku kontroly
podpory zamestnanosti a znižovania nezamestnanosti

A - PNEUSERVIS, s.r.o., Čadca

Žilina august 2015

Zhrnutie

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky vykonal kontrolu zameranú na preverenie výsledkov projektov pre podporu zamestnanosti a znižovania nezamestnanosti formou vytvárania pracovných miest uplatnením vybraných aktívnych opatrení na trhu práce. Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu.

Hlavnými aktivitami, na ktoré sa Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky zameral, bolo poskytovanie finančných príspevkov na aktívne opatrenie na trhu práce a to oprávneným žiadateľom podľa ustanovení § 50, 51, 56, 59 a 60 (príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie, príspevok na vykonávanie absolventskej praxe, príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, príspevok na činnosť pracovného asistenta, príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

Kontrolou u vybraného prijímateľa príspevku bolo zistené, že dohodou o poskytnutí príspevku na činnosť pracovného asistenta bola zabezpečená na obdobie 12 mesiacov pracovná asistencia pre jednu samostatne zárobkovo činnú osobu so zdravotným postihnutím.

Kontrolou boli zistené viaceré porušenia zákona o službách zamestnanosti, ako aj dohody o poskytnutí príspevku na činnosť pracovného asistenta, keď príjemca príspevku neuzatvoril s pracovným asistentom zmluvu o poskytovaní pomoci pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti podľa Občianskeho zákonníka, namiesto toho predložil úradu práce, sociálnych vecí a rodiny pracovnú zmluvu s pracovným asistentom podľa Zákonníka práce a tým nedodrжал štruktúru pracovnej asistencie s pracovným asistentom.

Medzi pracovným asistentom a prijímateľom príspevku teda nemal vzniknúť pracovnoprávny vzťah podľa Zákonníka práce, ale mala byť uzatvorená zmluva o poskytovaní pomoci pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti v zmysle Občianskeho zákonníka.

V priebehu realizácie dohody predkladal prijímateľ príspevku príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny za účelom vyúčtovania doklady, z ktorých bolo zjavné, že s pracovným asistentom bol uzavretý pracovnoprávny vzťah. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci predbežnej kontroly predložených dokladov počas celej doby účinnosti dohody nezistil nedostatočnosť dokladov a uznával právne nároky po celú dobu účinnosti dohody (12 mesiacov) na refundáciu mzdových nákladov pracovného asistenta - zamestnanca. Tým uisťoval prijímateľa príspevku o správnosti jeho postupu a oprávnenosti výdavkov.

K dohode o poskytnutí príspevku bol uzatvorený jeden dodatok, ktorý nebol zverejnený v Centrálnom registri zmlúv ani v lehote troch mesiacov od jeho podpísania oboma účastníkmi právneho vzťahu a podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka teda k uzavretiu dodatku nedošlo.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **1158/01** z 03.02.2015 vykonali:

Ing. Vladimír Jendrisek, vedúci kontrolnej skupiny
Mgr. Viera Kožová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu podpory zamestnanosti a znižovania nezamestnanosti, ktorej účelom bolo skontrolovať čerpanie finančných prostriedkov, plnenie merateľných ukazovateľov a dodržiavanie dohodnutých podmienok a všeobecne záväzných právnych predpisov pri realizácii vybraných projektov konečnými užívateľmi.

Kontrola bola vykonaná v čase od 13.07.2015 do 31.07.2015 v kontrolovanom subjekte

A - PNEUSERVIS, s.r.o., Čadečka 2932, 022 01 Čadca, IČO 46296727

(ďalej aj „spoločnosť s.r.o.“) za kontrolované obdobie: roky 2012 až 2014; pre dosiahnutie účelu kontroly a objektívne zhodnotenie kontrolovaných skutočností boli použité údaje aj z predchádzajúceho, príp. nasledujúceho obdobia.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a s medzinárodnými štandardmi ISSAI 100 – Základné princípy kontroly verejného sektora a ISSAI 400 – Základné princípy kontroly súladu v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bola analýza čerpania finančných prostriedkov, dodržiavanie dohodnutých podmienok a všeobecne záväzných právnych predpisov, plnenie cieľov a merateľných ukazovateľov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Všeobecné údaje o kontrolovanom subjekte (poberateľovi príspevku)

Spoločnosť s.r.o. bola obchodnou spoločnosťou – spoločnosťou s ručením obmedzeným. Podľa údajov Štatistického registra organizácií bol predmet jej prevažujúcej činnosti oprava a údržba motorových vozidiel.

S účinnosťou od 15.08.2011 bolo spoločnosti s.r.o. priznané postavenie chráneného pracoviska s jedným zamestnancom so zdravotným postihnutím (ďalej aj „ZP“).

V spoločnosti s.r.o. bola v období rokov 2012 až 2013 zriadená pozícia pracovného asistenta podľa ustanovenia § 59 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 5/2004 Z. z.“).

Podľa predmetného zákona pracovný asistent bol:

- zamestnanec, ktorý poskytoval pomoc zamestnancovi alebo zamestnancom, ktorí boli občanmi so ZP pri vykonávaní zamestnania a osobných potrieb počas pracovného času (§ 59 ods. 2 písm. a) zákona č 5/2004 Z. z.), alebo,
- fyzická osoba, ktorá poskytovala pomoc samostatne zárobkovo činnnej osobe (ďalej aj „SZČO“), ktorá bola občanom so ZP, pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti a pri vykonávaní jej osobných potrieb počas prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti (§ 59 ods. 2 písm. b) zákona č 5/2004 Z. z.).

2. Dohoda o poskytnutí finančného príspevku

Dňa 28.11.2012 bola medzi Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca (ďalej aj „úrad práce“) a prijímateľom príspevku uzatvorená dohoda č. 3/§ 59/2012/NPVAOTP SR o poskytnutí príspevku na činnosť pracovného asistenta podľa ustanovenia § 59 ods. 2 písm. b) zákona č. 5/2004 Z. z. (ďalej aj „dohoda“).

Podľa dohody bola druhá zmluvná strana – prijímateľ príspevku, určená ako „A-PNEUSERVIS, s.r.o. samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej aj „SZČO“) v zastúpení konateľom.“ Pre určenie druhej zmluvnej strany bolo potrebné okrem iného aj zohľadniť obsahové náležitosti dohody; podľa týchto náležitostí bola druhou zmluvnou stranou SZČO so ZP – konateľ a spoločník spoločnosti v jednej osobe.

V prípade uzatvorenej dohody bolo uplatnené ustanovenie § 5 písm. d) zákona č. 5/2004 Z. z., podľa ktorého SZČO je okrem iného aj fyzická osoba, ktorá je spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným. Pri ďalšom konaní úradom práce vzhľadom na vyššie uvedené bolo potrebné postupovať podľa ustanovenia § 59 ods. 2 písm. b) zákona č. 5/2004 Z. z., podľa ktorého pracovným asistentom, ktorý poskytuje pomoc SZČO so ZP pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti a pri vykonávaní jej osobných potrieb počas prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, je fyzická osoba (nie zamestnanec prijímateľa príspevku).

Predmetom vyššie uvedenej dohody bolo poskytnutie príspevku na činnosť pracovného asistenta zo zdrojov štátneho rozpočtu a prostriedkov Európskej únie v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, v zmysle schémy pomoci de minimis na podporu zamestnanosti „Schéma DM – 1/2007“. Vzájomný pomer medzi prostriedkami spolufinancovania zo štátneho rozpočtu a EÚ bol 15 % : 85 %.

Oprávnenými nákladmi na činnosť pracovného asistenta boli platby, ktoré mala SZČO so ZP uhradiť pracovnému asistentovi na základe zmluvy o poskytovaní pomoci pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti.

dátum začatia vykonávania pracovnej asistencie	počet hodín pracovnej asistencie na deň	príspevok na činnosť asistenta v %	maximálny mesačný príspevok na činnosť asistenta v Eur
01.12.2012	8	57 %	589,53

zdroj: dohoda

Úrad práce sa zaviazal poskytovať mesačný príspevok na činnosť pracovného asistenta najviac v sume 589,53 Eur po dobu najviac 12 mesiacov, t.j. maximálne v sume 7 074,36 Eur.

Dohoda nadobudla účinnosť deň po jej zverejnení v Centrálnom registri zmlúv, t.j. dňa 29.11.2012. Spoločnosť s.r.o. vopred dohodla na základe pracovnej zmluvy zo dňa 20.03.2012 s dátumom nástupu do práce od 01.04.2012 pracovnú asistenciu s jedným pracovným asistentom (zamestnancom). Pracovný pomer bol ukončený zo strany zamestnávateľa k 30.06.2013. Dodatkom č. 1 k dohode zo dňa 22.07.2013 sa upravili podmienky pracovnej asistencie, keď bol spoločnosťou s.r.o. uzavretý pracovný pomer

s ďalším pracovným asistentom od 01.07.2013 do 30.11.2013, pričom sa nemenil celkový finančný príspevok.

Dodatok č. 1 nebol zverejnený úradom práce v Centrálnom registri zmlúv ani v lehote troch mesiacov od jeho podpísania oboma účastníkmi právneho vzťahu a podľa ustanovenia §47a ods. 4 Občianskeho zákonníka teda k uzavretiu dodatku nedošlo.

Medzi pracovným asistentom a spoločnosťou s.r.o. nemal vzniknúť pracovnoprávny vzťah podľa Zákonníka práce. Podľa ustanovenia § 59 ods. 7 zákona č. 5/2004 Z. z., ako aj podľa dohody mala byť medzi SZČO so ZP a pracovným asistentom uzatvorená zmluva o poskytovaní pomoci pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti v zmysle ustanovenia § 51 a § 853 Občianskeho zákonníka.

Spoločnosť s.r.o. v zastúpení konateľom s pracovným asistentom napriek vyššie uvedenému uzatvorila pracovnú zmluvu na výkon práce pracovného asistenta ako zamestnanca podľa Zákonníka práce.

Prijímateľ príspevku nekonal v súlade s ustanovením § 59 ods. 7 zákona č. 5/2004 Z. z., keď neuzavrel s pracovným asistentom zmluvu podľa Občianskeho zákonníka, pričom jej náležitosti upravovali ustanovenia § 59 ods. 7 písm. a) až f) zákona č. 5/2004 Z. z.

Prijímateľ príspevku zároveň nekonal v súlade s ustanovením § 59 ods. 8 zákona č. 5/2004 Z. z. a čl. II ods. 1 dohody, keď úradu práce nepredložil zmluvu o poskytovaní pomoci pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti s pracovným asistentom (uzatvorenej podľa Občianskeho zákonníka). Prijímateľ príspevku nekonal aj v súlade s čl. II ods. 2 dohody, podľa ktorého mala SZČO so ZP dodržiavať štruktúru pracovnej asistencie s pracovným asistentom podľa zmluvy uzavretej v zmysle ustanovenia § 51 a § 853 Občianskeho zákonníka.

V priebehu realizácie dohody predkladala SZČO so ZP úradu práce za účelom vyúčtovania príspevku doklady, z ktorých bolo zjavné, že s pracovným asistentom bol uzavretý pracovnoprávny vzťah spoločnosťou s.r.o. Úrad práce v rámci predbežnej kontroly predložených dokladov počas celej doby účinnosti dohody nezistil nedostatočnosť dokladov a uznával právne nároky po dobu účinnosti dohody (12 mesiacov) na refundáciu mzdových nákladov pracovného asistenta - zamestnanca. V rámci prvostupňovej aj následnej kontroly úradom práce došlo v prípade preverovanej dohody k zlyhaniu kontrolných procesov.

Úrad práce priebežne uznával právny nárok na jednotlivé platby (aj po predbežných kontrolách) a tým uisťoval SZČO so ZP o správnosti postupu a oprávnenosti výdavkov. U prijímateľa príspevku v daných prípadoch mohlo dôjsť k dobromyseľnosti, že písomne oznámené a uznané právne nároky na jednotlivé platby mu patria.

3. Čerpanie finančného príspevku

Spoločnosť s.r.o. počas doby realizácie podpory požadovala od úradu práce refundáciu nákladov v celkovej sume 7 074,36 Eur. Úrad práce refundoval oprávnené náklady zamestnávateľa v celkovej sume 6 858,41 Eur - v roku 2013 to bolo 5 895,30 Eur a v roku

2014 to bolo 963,11 Eur; z celkovej dohodnutej sumy v zmysle dohody bolo skutočne vyčerpaných 96,95 %.

Na pozícii pracovného asistenta sa počas doby podpory vystriedali dve osoby.

Keďže zmluva medzi SZČO so ZP a osobným asistentom mala byť uzatvorená podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, osobný asistent nemal mať postavenie zamestnanca podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Podľa čl. IV dohody sa za oprávnené výdavky na činnosť pracovného asistenta mali považovať platby, ktoré mala SZČO so ZP uhradiť pracovnému asistentovi na základe zmluvy o poskytovaní pomoci pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti.

4. Merateľné ukazovatele

Dohoda neobsahovala žiadne ustanovenia týkajúce sa merateľných ukazovateľov, ktoré by bolo možné vyhodnotiť alebo sledovať. Vzhľadom na charakter tohto aktívneho opatrenia na trhu práce by však zadefinovanie relevantných merateľných ukazovateľov mohlo byť komplikované.

Dohoda neobsahovala žiadne motivačné prvky, teda ustanovenia, ktoré by SZČO so ZP motivovali úlohu pracovného asistenta využívať bez podpory z verejných zdrojov a nad rámec dohodnutého obdobia, t.j. viac ako jeden rok. Jedinou motiváciou pre SZČO so ZP teda bola možnosť získať ďalšie prostriedky z verejných zdrojov na financovanie činnosti pracovného asistenta.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 03.08.2015

Ing. Vladimír Jendrisek
vedúci kontrolnej skupiny

Mgr. Viera Kožová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 06.08.2015

Pavol Poštek
konateľ spoločnosti